

Redogörelse för tillämpning av kriterier för fördelning av förslag på kommunal 2027

Inledning

I ny Förordning (2026:1330) om bosättning för vissa nyanlända invandrare (hädanefter kallad ny bosättningsförordning) framgår av 2 § att Migrationsverket ska beräkna hur många nyanlända som bedöms ha behov av att omfattas av anvisningar till kommuner under det nästkommande kalenderåret samt att myndigheten ska årligen senast den 10 augusti lämna in en redovisning av beräkningen till regeringen.

Av 7 § samma förordning framgår att utifrån bestämmelserna i 7 och 8 §§ lagen (2026:1326) om bosättning för vissa nyanlända invandrare (hädanefter kallad ny bosättningslag) ska Migrationsverket, i samverkan med Arbetsförmedlingen, Boverket och länsstyrelsen samt efter inhämtande av synpunkter från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) göra de analyser och beräkningar som behövs inför beslut om kommunal. Migrationsverket ska redogöra för analyserna och beräkningarna och hålla redogörelsen tillgänglig på myndighetens webbplats.

Migrationsverket ska föreslå en kommunvis fördelning, så kallade kommunal, för Sveriges 290 kommuner. Summan av alla kommunal ska för år 2027 uppgå till 1 600. Det motsvarar behovet av anvisningar för kvotflyktingar, personer som sökt och beviljats internationellt skydd som anvisas från asylboenden samt personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet i Migrationsverkets asylboenden som har ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring under 2027.

Fördelningsmodell för kommunal

Vid framtagandet av kommunalen ska hänsyn tas till kommunernas arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, det sammantagna mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn, omfattningen av utlänningar som omfattas av mottagandelagen (2026:999) som vistas i kommunen, förutsättningarna i kommunen för långsiktig etablering på

bostadsmarknaden och områden i kommunen där utanförskapet är stort. Kommuntalen räknas fram med en fördelningsmodell som beaktar dessa faktorer inklusive självbosättningen.¹ Fördelningsmodellen använder kommundata och ska laddas med uppdaterad statistik och revideras för att bli så ändamålsenlig som möjligt. Arbetet med att utveckla fördelningsmodellen och framtagandet av kommuntal ska genomföras i samverkan med Arbetsförmedlingen, länsstyrelserna och Boverket samt med inhämtande och beaktande av synpunkter från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Statistiskt underlag för de olika kriterierna

Det statistiska underlaget för vikttningsvariablerna och självbosättningen har uppdaterats sedan föregående år och därtill har de nya variablerna bostadsmarknad respektive utanförskapsområden lagts till fördelningsmodellen. Följande underlag används vid beräkningarna:

- Befolkningsstorlek per 2025-12-31
- Arbetsmarknad årsstatistik 2023-2025
- Statistiska centralbyråns befolkningsstatistik för 2025 samt framskrivning för personer i arbetsför ålder 2038
- Omfattningen av utlänningar som omfattas av mottagandelagen (2026:999) som vistas i kommunen mätt som boendedygn, s.k. boendedygn mottagningssystemet, perioden 2025-04-01--2026-03-31
- Självbosättning för före detta asylsökande och anhöriga samt för folkbokförda personer med tillfälligt skydd perioden 2023-04-01--2026-03-31.
- Bostadsmarknad årsstatistik 2024
- Utanförskapsområden årsstatistik 2024

Fördelningsmodellens uppbyggnad

Initialt används två värden som baseras på Migrationsverkets prognos som lämnades den 24 juli 2026:

Kommunmottagandet 2027

I Migrationsverkets juliprognos bedömdes att totalt 5 000 personer är i behov av kommunbosättning under år 2027. Dessa personer består av de som beviljats uppehållstillstånd med asylskäl, inresta anhöriga till före detta sökande av internationellt skydd (asyl)² och vidarebosatta (kvotflyktingar) samt personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet. Personer med tillfälligt skydd som väntas bosättas från kommunernas ordnade boende enligt mottagandelagen är

¹ Självbosättning inkluderar de som har bott i eget boende under asyltiden samt en viss andel som bott i asylboende, inresta anhöriga till före detta asylsökanden samt ensamkommande barn. Därutöver inkluderas även personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet som har bott i eget boende.

² Begreppet asylsökande gällde fram till 12 juni 2026. Därefter kallas det att en person har ansökt om internationellt skydd (asyl).

exkluderade då dessa personer redan har fördelats enligt en separat fördelningsmodell.

Beräknat behov av anvisad bosättning av kvot och nyanlända f.d. sökande av internationellt skydd respektive personer med tillfälligt skydd boende i asylboende

Behovet av anvisad bosättning av vidarebosatta (kvotflyktingar), nyanlända före detta sökande av internationellt skydd respektive personer med tillfälligt skydd boende i Migrationsverkets asylboende under år 2027 beräknas uppgå till 1 600 personer.

I nästa steg fördelar modellen det totala mottagandet per kommun med hjälp av fyra viktningsvariabler som även tar hänsyn till kommunernas befolkningsstorlek. Dessa variabler ska representera de faktorer som regeringen anger ska beaktas i framtagandet av fördelningen av kommunal. De fyra variablerna, som beskrivs utförligare under rubriken *Variabelbeskrivning*, ges följande vikt:

Arbetsmarknadsförutsättningar

60 procent fördelas utifrån arbetsmarknadsförutsättningar där en relativt god arbetsmarknad ger en relativt hög tilldelning.

Boendedygn mottagningssystemet

20 procent fördelas utifrån boendedygn i mottagningssystemet för de som sökt internationellt skydd och tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet. En kommun med relativt lågt mottagande av personer som sökt internationellt skydd och tillfälligt skydd i förhållande till kommunens befolkning ges en relativt hög tilldelning.

Utanförskapsområden

10 procent fördelas utifrån förekomsten av utanförskapsområden i kommunerna. En kommun med relativt få personer boende i ett utanförskapsområde i förhållande till kommunens befolkning ges en relativt hög tilldelning.

Bostadsmarknad

10 procent fördelas utifrån ansträngd boendesituation. Ansträngd boendesituation är ett kombinationsmått av trångboddhet och ansträngd boendeekonomi. En kommun med en relativt ansträngd boendesituation ges en relativt lägre tilldelning.

Självbosättningens funktion i fördelningsmodellen

Fristående från ovan fyra viktningsvariabler beaktar fördelningsmodellen det övriga mottagandet av nyanlända i kommunerna genom att ta hänsyn till självbosättning. När fördelningen av det totala kommunmottagandet är framtaget görs en justering som baseras på den förväntade självbosättningen i respektive kommun. De som förväntas bosätta sig på egen hand i kommunerna och inte via anvisning väntas uppgå till 3 400 personer under 2027. Modellen drar bort 75 procent av det skattade totala antalet självbosatta per kommun.

Variabelbeskrivning

Arbetsmarknadsförutsättningar (60 procent)

Arbetsförmedlingen bistår Migrationsverket med statistiskt underlag till viktningssvariabeln arbetsmarknad. I variabeln *arbetsmarknad* ingår delvariablerna yrkesbredd (13 procent), omsättning (40 procent), arbetslöshet (40 procent) och framtida arbetskraftsbehov (7 procent). Delvariabeln yrkesbredd baseras på statistik från 2023 medan arbetslöshetsstatistiken avser helåret 2025. Delvariabeln omsättning baseras på ett genomsnitt för åren 2023 till 2025.

Yrkesbredden (13 procent av arbetsmarknadsvariabeln) visar antalet yrken i kommunens lokala arbetsmarknadsområde med mer än 100 utövare. De lokala arbetsmarknadsområdena är en indelning av kommunerna som bygger på statistik från SCB över pendling över kommungräns under år 2023³. Statistiken för yrkesbredden som används är från 2023. Ju fler yrken som finns i det lokala arbetsmarknadsområdet desto mer differentierad är arbetsmarknaden och desto lättare är det för nyanlända att etablera sig på orten. Yrkesbredden beräknas med utgångspunkt i SCB:s yrkesregister per kommun.

Omsättningen (40 procent av arbetsmarknadsvariabeln) avser omsättningen till arbete från arbetslöshet, enligt Arbetsförmedlingens definitioner, bland utomeuropeiskt födda arbetssökande med en vistelsetid i Sverige på minst tre år. Värdet är ett medeltal för de tre senaste årens omsättning per kommun. Beräkningen utförs kommun- och årsvis enligt formeln $A/(K+N)$ där A= antalet som gått från inskrivna arbetslösa till arbete under det senaste året, K= kvarstående inskrivna arbetslösa i december året innan mätperioden och N= antalet nyinskrivna arbetssökande under det senaste året.

Arbetslösheten (40 procent av arbetsmarknadsvariabeln) är andelen öppet arbetslösa och deltagare i program med aktivitetsstöd i förhållande till den registerbaserade arbetskraften. Värdet är ett medeltal av det senaste årets arbetslöshetstal per kommun. Variabeln har en omvänd relation vid tilldelning av platser. En låg arbetslöshet ger en större tilldelning av platser och tvärt om. För att få en omvänd relation på fördelningen, så inverteras alla värden i fördelningen, genom att dividera 1 med kommunens värde för arbetslöshet. Beräkningssättet gör så att proportionaliteten bibehålls i den omvända fördelningen.

Framtida arbetskraftsbehov (7 procent av arbetsmarknadsvariabeln) avser kommunens framtida behov av befolkning i arbetsför ålder.

³ Det finns en viss fördröjning i pendlingsstatistiken vilket gör att den senast uppdaterade statistiken gäller pendlingen år 2023.

Variabeln utgår ifrån SCB:s senaste prognos (från 2025) över befolkning i åldern 18-66 år. Behovet av framtida arbetskraft beräknas genom att dividera antalet i arbetsför ålder år 2038 med antalet år 2025. För att kommuner ska få tilldelning av platser krävs att kommunen har en procentuell befolkningsminskning inom kategorin arbetsför ålder. Dessutom krävs det att kommunen hade en arbetslöshet som var lägre än den genomsnittliga arbetslösheten i hela landet under föregående år. Kommuner som uppfyller dessa två villkor tilldelas platser utifrån värdet på den procentuella befolkningsminskningen. Då denna delvariabel endast fördelar till ett begränsat antal kommuner blir effekten för dessa kommuner högre än 7 procent. Vikten för delvariabeln kan jämföras med delvariablerna omsättning och arbetslöshet.

Efter att fördelningen av platser för de fyra delvariablerna beräknats och lagts samman per kommun, sker en beräkning som gör att tilldelningen av platser tar hänsyn till befolkningsmängden i respektive kommun. Befolkningsstorleken baseras på befolkningsstatistik per den 31 december 2024 från Statistiska centralbyrån. Värdena utgör tilldelningen av platser för viktningsvariabeln arbetsmarknad.

Boendedygn mottagningssystemet (20 procent)

Variabeln *boendedygn mottagningssystemet* baseras på statistiskt underlag från Migrationsverket och utgörs utav boendedygn i mottagningssystemet under perioden 2025-04-01—2026-03-31.

Boendedygn i mottagningssystemet för asylsökande och personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet (100 procent av variabeln) utgörs av antalet boendedygn i Migrationsverkets mottagningssystem per tusen invånare under perioden. Ett län med lågt antal boendedygn ger en relativt hög tilldelning av platser. Innan fördelningen inverteras på samma sätt som för arbetslösheten, så hanteras eventuella extremvärden. En extremvärdesgräns sätts till 20 procent av det vägda genomsnittet för riket. De kommuner som har ett lägre antal boendedygn per tusen innevånare tilldelas då istället det beräknade gränsvärdet. Den inverterade fördelningen på kommunnivå viktas sedan mot befolkningsmängden.

Bostadsmarknad (10 procent)

Variabeln bostadsmarknad är ett kombinationsmått av trångboddhet och ansträngd boendeekonomi där hushållet har en budget baserad på en-kvar-att-leva-på beräkning (KALP). I modellen används data från 2024.

Trångboddhet

Trångboddheten definieras enligt följande:

- Ensamstående hushåll utan barn är inte trångbodda.
- Utöver vardagsrum och kök/kokvrå ska det finnas sovrum.
- Två barn under 12 år kan dela rum.

- Vuxna som inte är sammanboende/gifta/registrerat partnerskap delar inte sovrum.
- För hushåll där det saknas uppgifter över antalet rum, primärt småhus, används boendeyta per person.
- Hushåll mindre än 20 kvadratmeter per person räknas som trångbott.

Ansträngd boendeekonomi (KALP)

Ansträngd boendeekonomi beräknas genom att utgå från hushållens disponibla inkomst. Från inkomsten subtraheras en baskonsumtion baserad på en KALP-kalkyl. Denna är ett genomsnitt av de kalkyler bankerna använder. Det som är kvar av hushållets disponibla inkomst ska sedan räcka till bostadsutgiften som schabloniseras till den genomsnittliga hyran i kommungruppen (indelning enligt SCB storstadsområden och övriga kommuner). Hushållets sammansättning används för att beräkna nivån på övrig konsumtion samt vilken storlek på lägenhet som krävs för att hushållet inte ska vara trångbott. Klarar hushållets disponibla inkomst inte dessa utgifter har det en ansträngd boendesituation. De 40 procent med lägst köpkraft beräknas genom att välja ut de 40 procent med lägst disponibel inkomst per konsumtionsenhet i riket. Måttet normaliseras genom att mäta det som antal hushåll med ansträngd boendesituation per 1000 hushåll, av de 40 procent med lägst köpkraft, i respektive kommun. En extremvärdesgräns sätts till 20 procent av det vägda genomsnittet för riket. De kommuner som har ett lägre antal hushåll med ansträngd boendesituation än extremvärdesgränsen tilldelas då det beräknade gränsvärdet. Eftersom måttet har en omvänd relation till fördelningen inverteras det på samma sätt som för arbetslösheten och utanförskap. Den inverterade fördelningen på kommunnivå viktas sedan mot befolkningsmängden.

Utanförskapsområden (10 procent)

Antalet boende i utanförskapsområden beräknas genom att summera befolkningen i alla RegSO (Regionala StatistikOmråden) som har definierats som utanförskapsområden. I modellen används data från 2024.

Utanförskapsområden definieras genom att rangordna alla RegSO i riket från högst problem till lägst problem utifrån sex olika problemindikatorer. Dessa är; anmälda brott, bidragsberoende, lågt valdeltagande, svag arbetsmarknadsetablering, svaga skolresultat och trångboddhet. För 2022 delas dessa in i percentiler och de som tillhör den femte percentilen eller lägre definieras som att ha särskilt stora problem inom den problemindikatorn. Den faktiska andel som den femte percentilen motsvarar 2022 för en problemindikator fungerar de efterföljande åren som en absolut gräns för att definiera om ett område har särskilt stora utmaningar eller inte. Det vill säga, för de efterföljande åren klassas områdena inte efter vilken percentil de tillhör utan om det faktiska värdet på en indikator är sämre eller bättre än den absoluta gräns som sätts 2022. De delas sedan in i 13 klasser utifrån vilka problem eller hur många problem de har. Klass 10–13 är områden som har tre problem eller fler och är de som sedan definieras som områden som har en stor sammanvägd

problematik, det vill säga utanförskap. Måttet normaliseras genom att mäta antal personer i kommunen som bor i utanförskapsområden per 1000 innevånare. En extremvärdesgräns sätts till 20 procent av det vägda genomsnittet för riket. De kommuner som har ett lägre antal personer boende i utanförskapsområden än extremvärdesgränsen tilldelas då det beräknade gränsvärdet. Eftersom måttet har en omvänd relation till fördelningen inverteras det på samma sätt som för arbetslösheten och ansträngd boendeeekonomi. Den inverterade fördelningen på kommunnivå viktas sedan mot befolkningmängden.

Fördelningsmodell med övre riktmärke med utgångspunkt från kommunernas förutsättningar för integration

Av 10 § ny bosättningsförordning framgår att Migrationsverket inför att kommunal beslutas enligt 4 eller 5 §, ska ta fram en preliminär fördelning enligt 7 § ny bosättningslag som ska utgöra underlag för kommunernas önskemål enligt 8 § den lagen. Migrationsverket ska informera länsstyrelsen om den preliminära fördelningen.

Fördelningsmodellen för kommunal utgör den preliminära fördelningen och den i sin tur utgör underlag för kommunernas önskemål.

Av 8 § ny bosättningslag framgår att:

- vid fördelning ska hänsyn också tas till hur många nyanlända som en kommun önskar ta emot efter anvisning
- kommunens önskemål får tillgodoses endast om det är möjligt med beaktande av antalet nyanlända som får omfattas av anvisningar till kommuner och övriga kommuners önskemål
- om en kommun önskar ta emot fler nyanlända än vad som följer av fördelningen enligt 7 § ska dessutom förutsättningarna för integration i kommunen beaktas.

Med *förutsättningarna för integration* avses enligt 7 § ny bosättningslag att vid fördelningen mellan kommuner av nyanlända som får omfattas av anvisningar ska hänsyn tas till förutsättningarna för integration i kommunen utifrån de sex kriterierna som anges där.

Tillämpning av kriterier för fördelning av övre riktmärke

Av propositionen 2025/26:215 framgår att i vilken utsträckning förutsättningarna för integration medger att kommunernas önskemål kan tillgodoses bör vara en tillämpningsfråga. Det ska dock vara kriterierna i 7 § som ska ligga till grund för att avgöra hur långt en kommuns önskemål kan tillgodoses med hänsyn till de förutsättningar för integration som finns i kommunen. När kriterierna ska användas för att avgöra om kommunen har utrymme att ta emot ytterligare nyanlända bör de i stället beaktas utan hänsyn

till det totala antalet nyanlända som regeringen har beslutat får omfattas av anvisningar under kalenderåret.

Migrationsverket har därför, i samråd med berörda myndigheter samt SKR, tagit fram ett övre riktmärke för kommunernas önskemål. Syftet med det övre riktmärket är att ge Migrationsverket och kommunerna vägledning om vad som kan vara en rimlig övre nivå utifrån kommunens förutsättningar för integration i de fall kommuner önskar ett högre tal än fördelningsmodellens utfall.

För att få fram ett övre riktmärke så har Migrationsverket i den ursprungliga fördelningsmodellen för kommunal justerat variabeln anvisningsbara platser. Den variabeln ges i fördelningsmodellen för ett övre riktmärke värdet 10 000 att jämföra med 1 600 i fördelningsmodellen för kommunal. Då självbosättningen i denna fördelningsmodell fortsatt ligger kvar på 3 400 personer samtidigt som övriga variablers ingångsvärde och inbördes viktningar i modellen är desamma, så får det följande konsekvenser för utfallet av modellen:

- Självbosättningens inflytande i modellen minskas kraftigt genom att kommuners avdrag för självbosättning blir relativt mycket lägre i en modell med totalt 13 400 platser jämfört med totalt 5 000 platser i den preliminära fördelningsmodellen. Det innebär att kommuner med relativt få självbosatta får ett relativt högre övre riktmärke.
- Samtliga kommuner utom en, Botkyrka, får ett övre riktmärke som är högre än utfallet av fördelningsmodellen för kommunal.